

Materialele pentru costumul tradițional – diversitate și funcționalitate

Dr. Viorica CAZAC, dr. Jana CÎRJA
Universitatea Tehnică a Moldovei

Ținuta costumului tradițional este reprezentată de un ansamblu de materiale diverse după compoziție, structură și proprietăți, determinate de perioada anului în care se purta costumul tradițional și funcție de ocazia purtării.

Analiza materialelor tradiționale utilizate în sec al XIX-lea, pentru costumul purtat în perioada rece a anului denotă frecvența utilizării textilelor din cânepă pentru cămășile tradiționale de sărbătoare și pentru fiecare zi. Deși aceleași după compoziție, din cânepă, textilele pentru cămășile de sărbătoare se deosebeau prin finețea mare a firului, densitatea mare de suprafață, moliciune, albire spre deosebire de cele pentru cămășile pentru fiecare zi, în care textila din cânepă este realizată din fire grosiere, cu grad mic de torsionare a firelor, densitate mică de suprafață, nuanțări de gri și cenușiu după cromatică.

Complexitatea obținerii textilelor de mare finețe, timpul necesar realizării lor, dar și calitatea fibrelor, firelor necesare, determina îmbinarea textilelor de aceeași compoziție în cadrul unui și aceluiași produs: partea superioară a cămășii vizibilă – *stanii* fiind realizați din material din cânepă de o finețe mai mare, iar partea inferioară (ascunsă sub fotă) – *fusta* fiind realizată din cânepă brută, grosieră.

Ulterior, cu pătrunderea bumbacului în zonă, textilele din bumbac treptat capătă teren în fața cânepii, oferind posibilitatea obținerii textilelor de o finețe mult mai mare în comparație cu cânepa, proprietăți tactile plăcute prin moliciune, bune proprietăți higroscopice, permeabilitate la aer și apă.

Pentru realizarea fotelor și catrințelor este utilizată predominant lâna, pornind de la posesia acesteia în fiecare gospodărie țărăneasca, prelucrată și finisată prin vopsire cu extrași naturali.

Pentru costumul purtat în perioada rece a anului identificăm materialele din piei și blănuri care asigurau confortul termo-fiziologic necesar.

Toate materialele implicate în costumul tradițional: țesute sau nețesute, prezintă o mare diversitate funcție de tehnologiile de prelucrare a lor bazate atât pe principii estetice de diversificare cât și pe cele funcționale.

Lucrarea prezintă rezultatele studiului desfășurat în cadrul Programului de Stat 20.8009.0807.17 REVICULT.